

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă privind stabilirea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de judecători și procurori

1. Contextul reglementării

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect reglementarea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de judecători și procurori, în acord cu principiile constituționale, cu exigențele statului de drept și cu recomandările formulate de organismele europene relevante.

În ultimii ani, cadrul normativ privind investigarea infracțiunilor din justiție a suferit modificări succesive, prin instituirea și ulterior reorganizarea unor structuri de parchet specializate în funcție de calitatea persoanei anchetate. Aceste soluții legislative au generat controverse, critici și, mai ales, rezultate nesatisfăcătoare din perspectiva eficienței actului de justiție.

2. Necesitatea intervenției legislative

Analiza evoluției cadrului instituțional relevă faptul că, după înființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (SIJ), eficiența urmăririi penale în cauzele privind magistrații a cunoscut un declin semnificativ.

Astfel, anterior înființării SIJ, erau condamnați în medie 14-15 magistrați anual prin hotărâri judecătorești definitive.

Ulterior instituirii acestei structuri și a mecanismelor similare bazate pe competența determinată de calitatea persoanei, numărul cauzelor soluționate a scăzut drastic, ajungând la un nivel extrem de redus.

Această evoluție ar putea sugera, în mod formal, dispariția fenomenului infracțional în rândul magistraților, ipoteză care este însă vădit neverosimilă. În realitate, scăderea semnificativă a activității judiciare în această materie reflectă o **ineficiență sistemică a mecanismului de investigare**, generată de organizarea necorespunzătoare a competenței.

Prin urmare, menținerea unor structuri de parchet definite exclusiv prin raportare la calitatea persoanei investigate nu se justifică nici din perspectiva eficienței, nici a coerenței sistemului judiciar.

3. Conformitatea cu standardele europene

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), în avizele nr. 1036/2021 și nr. 1079/2022, a subliniat în mod constant necesitatea renunțării la mecanismele de investigare a magistraților întemeiate exclusiv pe criteriul calității persoanei.

În aceste avize, Comisia a arătat că:

- organizarea competenței trebuie să fie fundamentată pe **natura infracțiunilor**, și nu pe statutul profesional al persoanei cercetate;
- existența unor structuri separate pentru investigarea magistraților poate genera riscuri pentru independența justiției și poate afecta eficiența urmăririi penale;
- soluția optimă constă în **reintegrarea competențelor în cadrul parchetelor specializate existente**, respectiv Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Prezenta inițiativă legislativă transpune aceste recomandări, consacrand un model bazat pe criterii obiective și funcționale.

4. Principiile reglementării propuse

Proiectul de lege are la bază următoarele principii:

- **Principiul competenței după natura infracțiunii** - anchetarea faptelor penale se realizează de către structurile competente în funcție de tipologia infracțiunii (corupție, criminalitate organizată, drept comun);
- **Eliminarea competenței determinate exclusiv de calitatea persoanei** - evitarea instituirii unor mecanisme speciale care pot genera privilegii sau disfuncționalități;
- **Eficiența urmăririi penale** – valorificarea expertizei instituțiilor existente (DNA și DIICOT);
- **Respectarea garanțiilor procesuale** - menținerea valabilității actelor procedurale și asigurarea continuității anchetelor;
- **Claritatea și previzibilitatea normei** - reglementare simplă, coerentă și aliniată normelor de tehnică legislativă.

5. Soluțiile legislative propuse

Prin prezenta inițiativă legislativă se propune:

- stabilirea competenței parchetelor în funcție de natura infracțiunilor, inclusiv pentru infracțiunile săvârșite de magistrați;
- atribuirea competenței Direcției Naționale Anticorupție pentru infracțiunile de corupție, indiferent de valoarea prejudiciului;
- atribuirea competenței DIICOT pentru infracțiunile de criminalitate organizată și terorism;
- revenirea competenței parchetelor de drept comun pentru celelalte infracțiuni;
- reglementarea unor dispoziții tranzitorii clare, care să asigure continuitatea urmăririi penale;
- încetarea de drept a mecanismelor instituite anterior și desființarea posturilor create exclusiv pentru acestea.

6. Impactul reglementării

Adoptarea prezentei legi va conduce la:

- creșterea eficienței investigării infracțiunilor din justiție;
- consolidarea încrederii publice în actul de justiție;
- alinierea legislației naționale la standardele europene;
- eliminarea unor mecanisme instituționale care s-au dovedit ineficiente.

7. Concluzii

În considerarea celor expuse, se impune adoptarea prezentei inițiative legislative, care oferă o soluție coerentă, eficientă și conformă standardelor europene, prin reșezarea competențelor de investigare a infracțiunilor săvârșite de magistrați pe criterii obiective, raportate la natura faptelor.

Inițiatorii apreciază că această intervenție legislativă este necesară pentru restabilirea funcționalității mecanismelor de urmărire penală și pentru garantarea unui act de justiție eficient și credibil.

Față de cele prezentate, a fost elaborată *propunerea legislativă privind stabilirea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de judecători și procurori*, pe care o supunem Parlamentului spre adoptare.

În numele inițiatorilor,

Stelian-Cristian ION

Deputat USR

Oana MURARIU

Deputată USR

Alexandru-Paul DIMITRIU

Deputat USR

Dumitru VĂDUVA

Deputat USR

Elena-Simona SPĂTARU

Senatoare USR

Vasile-Ciprian RUS

Senator USR

Lista susținătorilor
privind stabilirea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de
 judecători și procurori

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	ECHERT HIRIAN		USR
2	BLAGA DANIEL		-USR
3	STEFAN - IULIAN IONNCE		USR.
4	Paraschivescu Andri		USR
5	HANGAN TOLYANNA		USR.
6	Mihail Radu		USR
7	Gina GEORGE		USR
8	Diana Stolica		USR
9	FLUJAN ANDREI		USR
10	ALEXANDRU HARIUS NICOLAE		-USR
11	COJINA ATATHASIU		USR
12	SENDROIU VLAD-IOAN		USR

Lege privind stabilirea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de judecători și procurori

[illegible]

Lista susținătorilor
privind stabilirea competenței de investigare a infracțiunilor săvârșite de
 judecători și procurori

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	MINARU CĂTĂLIN-EMIL		USR
	SEBASTIAN CERNIC		USR
	Bodea Marles		USR
	ȘILOȘ SORIN		USR
	PĂUN CYNTHIA		USR
	CIBU DEACONU RUXANDRA		USR
	Ștefanache Cheroghe		USR
	IOBRA ELENA ADELINA		USR
	BOCHILEANU GEORGE-CĂTĂLIN		USR
	Norcin Mircea		USR
	CRISTIAN GHINEA		USR
	NEGOI ERENA ROMY		USR

ANGHEL RĂZVAN - PAUL

USR

AUREL OPRINOIU

USR